

Zápis z obhajoby disertační práce

Studentka: Mgr. et Mgr. Markéta Ježková
Datum narození: 8. 1. 1985
ID studia: 43998880
Studijní program: Obecná teorie a dějiny umění a kultury
Studijní obor: Dějiny výtvarného umění
Název práce: Praha – Besançon: Rudolf II. a sbírka rodiny de Granvelle
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: prof. PhDr. Lubomír Konečný
Oponenti: PhDr. Elička Fučíková
PhDr. Hana Seifertová
Datum obhajoby: 19. 9. 2018
Místo obhajoby: FF UK, Celetná 20, Praha 1, místnost č. 414
Termín: řádný
Předseda komise: prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.
Přítomni: dle prezenční listiny

13:00 Předseda komise prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D. zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studentku Markétu Ježkovou.

13:08 Školitel seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření. 22. 10. 2011 schválen individuální studijní plán, jmenován školitelem prof. Konečný, studijní povinnosti byly plněny řádně. 2013 přestoupila studentka do kombinovaného studia - pravděpodobně s ohledem na další, rozsáhlé odborné aktivity studentky mimo FF UK.

13:10 Studentka seznámila přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělila komisi zejména:

Předložená práce se věnuje části sbírky rodiny de Granvelle, kterou mezi léty 1589–1601 postupně získal císař Rudolf II.

Na pozadí historických událostí rodina de Granvelle během čtyř generací zažila strmý společenský vzestup i pád. Nicolas a jeho syn Antoine de Granvelle zastávali významné funkce na dvoře Karla V. a později Filipa II. Během této doby dokázali vybudovat jednu z největších a nejkvalitnějších sbírek 16. století, zároveň však byli svědky jejího rozprášení během nizozemské revoluce a postupného zániku v prvních desetiletích 17. století.

V současné době jsou známy pouze dvě hlavní cesty rozprodeje sbírky. Větší z částí se podařilo zachovat v Besançonu. Počtem, nikoli však významem, menší část se dostala do sbírek císaře Rudolfa II. v Praze a následně sdílela další osudy sbírek Pražského hradu.

Předkládaná práce v první části podává kritický přehled dosavadní literatury věnované dané části sbírky požadované Rudolfem II. Pro českého čtenáře většinou není dostupná ani většina historicky orientovaných textů o členech rodiny, následuje proto stručný přehled jejího vzestupu, pádu a mecenariátu. Zároveň se představuje kontext, v jakém sbírka vznikala. Ústředním bodem práce je kapitola věnovaná příběhu Rudolfovy postupné akvizice.

Společným nedostatkem všech dosavadních studií o sbírce z majetku rodiny de Granvelle je chybějící pokus o sestavení alespoň částečného katalogu objektů. Bez něj však není možné získat určitý nadhled a činit jakékoli závěry o sběratelské politice prodávající i kupující strany.

Práce proto na prvním místě zpracovává katalog padesáti dvou uměleckých předmětů, které Rudolf II. získal nebo si přál získat ze sbírky de Granvelle. Polovinu daných děl se díky archivnímu výzkumu nebo nové interpretaci vydaných pramenů podařilo dohledat ve světových sbírkách. V případě druhé poloviny dosud neznámých děl byl zvolen přístup, kdy se jako katalogové heslo volí informace o předmětu, který co nejvíce odpovídá informacím z pramenů. Podobným způsobem si lze učinit představu o podobě dosud neznámého původního objektu a otevírá se možnost jeho pozdější identifikace.

Císař si vyžádal z granvellovské sbírky přibližně 50 děl. Práce se také věnuje cestě, kterou podnikl Hans von Aachen do Besanconu, aby zde deponovaná díla zhodnotil a vybral nové akvizice pro Rudolfovu sbírku. Z katalogu následně vyplývá, že si dobře informovaný císař vybral ve své době nejdražší a dodnes mimořádně ceněné kusy, které sbírka kolem roku 1600 obsahovala. Později se v pražských a vídeňských inventářích objevují mezi „beste Sachen“, což dokládá i jejich postavení v rámci Rudolfovy kolekce. Příkladem mohou být obrazy jako Tizianova *Venuše s varhaníkem* (Museo del Prado, Madrid), *Signum Harpocratis* (Kunsthistorisches Museum, Vídeň), nebo busta *Karla V.* od Leone Leoniho (Kunsthistorisches Museum, Vídeň).

Poslední kapitola požadované předměty zasazuje do kontextu Rudolfovy sbírky a osvětluje důvody jejich výběru. Zároveň se stylovou a ikonografickou analýzou snaží zachytit stopu, která některá ze získaných děl zanechala u malířů pražského dvorského okruhu. Práce ve svém celku přispívá k bližšímu poznání sběratelské politiky Rudolfa II. na příkladu nákupu části významné sbírky rodiny de Granvelle.

13:17 Oponentka PhDr. Elička Fučíková seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že vřele doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Vyzvihla, že si studentka vybrala často zmiňované, ale stále nezpracované téma a že se studentka věnovala rozsáhlému archivnímu výzkumu ve Francii, Belgii a ve Španělsku, stejně jako to, že nově zhodnotila také již publikované dokumenty z rakouských archivů. Tematicky upozornila na rodinnou reprezentaci rodiny de Granvelle, jejíž členové se ze středního stavu postupně dostali na vysoké pozice v rámci Říše. Zhodnotila, že studentka podává ve své práci podrobný přehled okolností vzniku sbírky a to včetně cesty jeho vyslanců do Besanconu. Dále vyzdvihuje, že díky jejím archivním rešeršům je nyní zřejmé, že se císař nespolehal jen na ústní popis, ale byly mu zasílány také

vizuální dokumenty a že studentka kontextualizovala archivní výzkum politickými a mocenskými zřeteli. Vytkla studentce nepřehledné členění textu a nejasné rozlišení termínů replika a kopie.

13:27 Přítomní byli seznámeni s hlavními body posudku oponentky PhDr. Hany Seifertové se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě jako mimořádně kvalitní příspěvek k rudolfinským studiím. Vyzdviženo kritické shrnutí literatury i osobní vklad do problematiky, stejně jako vřazení otázky sběratelství do historického kontextu, například že se autorka věnovala císařovým cestám i cenám, za nichž byly nové akvizice pořizovány.

13:30 Studentka reagovala na posudky oponentů a jejich podněty. Reaguje zejména na rozlišení mezi kopií, replikou a originálem. Specifikuje používání této terminologie v rudolfinské sbírce a v okruhu kardinála de Granvelly a dalších členů jeho rodiny. Upozorňuje na to, že dobově právě tato otázka procházela proměnami, rozhodla se tedy zodpovědět nikoli obecně, ale uvádí jednotlivé symptomatické příklady. Zdůrazňuje nejen esenciální status děl, ale také jejich funkci v rámci sbírek. Ve sbírce Granvelle byly jednotlivé kusy označeny za originály, pokud není známa konkrétní forma, rozhodla se využít zástupné označení kopie, protože není zřejmé, zda šlo o autorskou repliku, autorskou variantu - ty byly dobově označovány za originály.

13:37 Oponentka PhDr. Elička Fučíková a školitel se vyjádřili k vystoupení studenta: PhDr. Elička Fučíková dále rozvedla význam terminologické diskuze a vztáhla jej k preciznosti argumentace předkládané doktorské disertace.

13:39 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupili:

prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.: upřesnění ikonografického tématu u Dürerova obrazu *Umučení deseti tisíců*

PhDr. Richard Biegel, Ph.D: zda byl v Granvellově sbírce jakýkoli přesah k architektuře. Studentka upozornila na dedikaci na Serliovy knihy a na širší strageie .

13:45 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala pomocí hlasovacích lístků, počet členů komise 4 – přítomno členů komise 3 – kladných hlasů 3 záporných hlasů 0. Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěla.

Jméno a podpis předsedy komise:
prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.

Jméno a podpis dalšího člena komise:
PhDr. Richard Biegel, Ph.D.

Zapisovatel: Mgr. Jitka Šosová

